

VERSLAG van de hybride vergadering van de Financiële Audit Commissie van 10 mei 2023

Voorzitter:

De heer S. Kennedy-Doornbos (CU)

Aanwezig:

De heer R. Strijk (gedeputeerde);

De heer H. Adriani (PvdA), de heer S. Berlijn (JA21), de heer ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), de heer D. Gilissen (VVD), de heer I. el Hamdaoui (GroenLinks), de heer B. de Hartog (FvD), de heer V.C. Janssen (VVD), de heer A. de Jong (Volt), de heer M. Koren (CDA), de heer P. Kroon (GroenLinks), mevrouw J. Matser (GroenLinks), de heer S. Nagtegaal (PVV), de heer D. Oude Wesselink (GroenLinks), de heer A. Schie (VVD), de heer ing drs. A. Travaille (PvdD), mevrouw M. de Widt (D66), de heer H. Wolting (ChristenUnie)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Mevrouw F. Beugelsdijk (griffier), de heer N. D. J. Nellestijn (griffie), de heer J.H.M. Luiks RA (Concerncontroller), mevrouw M. Koedijk (PwC), mevrouw dr.ir. A.W.C. Hoenderdos-Metselaar MBA (RR), mevrouw A. Teernstra (RR), mevrouw D. Muda (Notuleerservice Nederland).

Opening en algemeen

1. Opening

De voorzitter opent om 9.00 uur de eerste FAC-vergadering in de nieuwe periode met veel nieuwe leden en een nieuwe voorzitter. De FAC is een apolitieke commissie en daarom zal de voorzitter politieke discussies of vragen direct doorverwijzen naar de commissie BEM. Geld is heel belangrijk in de politiek, dus het is van belang dat iedereen op hetzelfde kennisniveau komt en dezelfde informatie heeft. Het is normaal dat nieuwe leden een kennisachterstand hebben. Dus, als zou blijken dat sommige leden in deze commissie meer willen weten over een bepaald onderwerp, dan gaat de voorzitter ervoor zorgen dat iedereen op hetzelfde kennisniveau komt. Zij zal er ook voor zorgen dat in de komende vergaderingen technische begrippen steeds uitgelegd worden. Zij geeft het woord aan de concern controller, Johan Luiks, die altijd bij de FAC aanwezig is.

De heer Luiks legt uit wat zijn taak is. De commissieleden kunnen hem vragen om advies, zowel voor als in de commissievergadering. Hij drukt de leden vooral op het hart dat dit een hele belangrijke commissie is, omdat hier gesproken wordt over de techniek, de P&C-stukken en over control. Hij wenst de Statenleden veel succes voor de komende vier jaar.

De voorzitter denkt dat de rol van gedeputeerde Strijk van Financiën geen nadere toelichting behoeft. Er worden geen spreektijden gehanteerd in deze commissie. De Statenleden kunnen zich laten vervangen door iemand anders. Het is een hybride vergadering. Er kunnen technische vragen gesteld worden, maar het liefst wel eerst via de ambtelijke contactpersoon.

2 Vaststellen agenda

De voorzitter deelt mee dat begonnen wordt met een presentatie van de Randstedelijke Rekenkamer. Er wordt aan de FAC gevraagd of zij een zienswijze wil indienen op de begroting 2024. Vanaf 11.00 uur sluit de accountant van PwC digitaal aan om een toelichting te geven op de jaarrekening.

De heer Adriani vindt het wat lastig dat in aanwezigheid van de accountant het meerwerk van de accountant wordt besproken. Hij wil graag voor de komst van de accountant daarover van gedachten wisselen.

De voorzitter zal dat voor 11.00 uur doen.

De agenda wordt vastgesteld.

3 Mededelingen

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde Strijk heeft de volgende mededelingen:

- Er komt een brief met actualiteiten over de inkomsten van de provincie. Vooruitlopend daarom schetst hij de onzekerheden. De structurele baten van de provincie Utrecht bedragen rond de 450 miljoen euro (275 miljoen euro uit het Provinciefonds en 145 miljoen euro opcenten van de motorrijtuigenbelasting). Provinciale Staten stellen het opcententariaf vast, maar de bijdrage uit het Provinciefonds (ongeveer 3 miljard euro voor alle

provincies tezamen) wordt bepaald door de Tweede Kamer. Op dit moment wordt bekeken of er andere criteria nodig zijn voor de verdeling van die 3 miljard euro uit het Provinciefonds. De twaalf provincies proberen al een tijdje om onderling tot overeenstemming te komen over een nieuw model. De gedeputeerde benadrukt dat het niet de bedoeling is dat de totale bijdrage uit het Provinciefonds groeit. Uiteindelijk doen de ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën een voorstel aan de Tweede Kamer. Op 11 mei 2023 doen de provincies een ultieme poging om tot overeenstemming te komen. De grote trends in deze discussie zijn dat er meer dynamiek moet worden ingebracht en dat regio's met meer landelijk gebied meer zouden moeten krijgen. De gedeputeerde acht daarom de kans dat Utrecht meer gaat krijgen, klein.

De heer Adriani geeft de gedeputeerde voor het overleg van morgen mee, dat de gemeente Utrecht er ook al op achteruit is gegaan bij eenzelfde exercitie vorig jaar bij het Gemeentefonds en dat het hier dus wel schraal wordt.

Gedeputeerde Strijk kent dat argument, maar hij weet ook dat andere gemeenten daarop zeggen dat Utrecht alle voorgaande jaren dus te veel heeft gekregen.

De heer Janssen vindt dat de koppeling met de groeiopgave van het Rijk een rol zou moeten spelen, want de woningbouwopgave brengt grote uitgaven met zich mee, zoals investeringen in het openbaar vervoer.

Gedeputeerde Strijk gaat verder met de vraag of de omvang van het Provinciefonds überhaupt voldoende is voor de huidige uitdagingen. De provincies zijn het erover eens dat 3 miljard euro onvoldoende is. Het Rijk draagt weliswaar met incidentele middelen bij aan de grote investeringen voor energietransitie, infrastructuur en openbaar vervoer, maar niet aan het beheer, onderhoud en exploitatie. In de Voorjaarsnota 2023 wordt voorgesteld de groei van het Provinciefonds vanaf 2027 gelijk te laten opgaan met het BNP. Het huidige kabinet heeft besloten om het Provinciefonds tot en met 2025 te indexeren, maar in 2026 niet. Dat betekent dat één jaar groei overgeslagen wordt.

De heer De Jong vraagt voor hoelang een nieuw verdeelmodel zou gelden en of Gedeputeerde Staten ook al nadenken over scenario's om de inkomsten van de provincie op hetzelfde niveau te houden.

De voorzitter wil de discussie over dit onderwerp beperken, hoewel zij begrijpt dat de FAC input wil leveren voor morgen.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat de vastgestelde principes voor meerdere jaren moeten gaan gelden. Hij verwacht niet dat het model per 1 januari 2024 ingevoerd kan worden. Als de inkomsten uit het Provinciefonds dalen, dan kan de provincie twee dingen doen: minder geld uitgeven of het tarief van de opcenten verhogen. Dat laatste is een politieke keuze. In het kabinetsakkoord van januari 2022 is een nieuw belastinggebied aangekondigd, waarbij de opcenten op motorrijtuigenbelasting wellicht vervangen worden door een ingezetenenheffing, maar die plannen zijn uitgesteld tot 2030, het moment waarop het rekeningrijden wordt ingevoerd.

De heer Adriani vraagt of er meer aan de hand is dan het alleen het niet indexeren van het Provinciefonds in 2026.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat 2026 zowel door gemeenten als provincies het ravijnjaar genoemd wordt, omdat de beide fondsen in 2026 terugvallen naar het niveau van 2022. Er staat in de huidige voorjaarsnota niets over het herstel vanaf 2026, maar wel over de groei vanaf 2026.

- De stand van zaken van Treasury. In de volgende FAC zou het treasurybeleid op de agenda staan, maar dat wordt de eerste FAC na de zomer. Het gaat daarbij over de vraag hoe de provincie Utrecht omgaat met het aantrekken van leningen en waar de rente aan toegerekend wordt.

De heer Janssen vraagt of die eventuele rentetoekening al wel in de begroting van volgend jaar wordt verwerkt.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat eventuele rente voorlopig geboekt zal worden op algemene dekkingsmiddelen, maar dat op een gegeven moment bepaald moet worden hoe dat verdeeld moet worden over de programma's.

De heer Janssen wijst erop dat de provincie zich dient te houden aan de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hij denkt dat de toerekening in de begroting moet worden meegenomen.

Gedeputeerde Strijk beaamt dat. Er is echter nog veel meer over te zeggen. Daarom denkt hij dat het goed is dat de Staten een Treasurystrategie krijgen, die zij rustig kunnen bespreken en vaststellen.

- Begroting en kaderbrief. Provinciale Staten moeten voor 15 november 2023 de Begroting 2024 vaststellen. Gedeputeerde Staten hebben het voornemen om de begroting op 26 september 2023 aan Provinciale Staten te sturen. Daaraan voorafgaand is er altijd een kaderbrief, waarin Provinciale Staten de hoofduitgangspunten meegeven ter voorbereiding van de begroting. De gedeputeerde is bang dat er niet op tijd een nieuw college is,

zodat hij als demissionair gedeputeerde iets moet gaan afspreken. Provinciale Staten krijgen eind mei 2023 een kaderbrief, waarin de gedeputeerde onderscheid zal maken tussen autonome ontwikkelingen en keuzes.

- De gedeputeerde kan niet fysiek aanwezig zijn bij de volgende FAC op 14 juni 2023, maar wel digitaal. Hij vraagt of de commissieleden daarmee kunnen instemmen.

De voorzitter concludeert dat de commissie instemt met de digitale aanwezigheid van de gedeputeerde op 14 juni 2023.

4 Verslag Financiële Audit Commissie van 18 januari 2023

Het verslag van de FAC van 18 januari 2023 wordt vastgesteld.

5 Termijnagenda en motielijst

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

6 Rondvraag

De voorzitter geeft het woord aan de heer Janssen voor een toelichting op de rondvraag van de VVD.

De heer Janssen heeft de vraag rondgestuurd naar alle fracties. In het begin van de vorige periode werd geconstateerd dat het niet goed ging met de jaarrekeningen van de provincie. Een onderzoek heeft geleid tot een voorstel om te kijken hoe Provinciale Staten hun controlerende rol beter kunnen invullen en wat de rol van de FAC daarbij zou moeten zijn. De FAC heeft voorgesteld om met een strategische agenda te werken en geconstateerd dat ook de vergaderingen zelf om aandacht vragen. De aanwezigheid van de accountant en de concern controller worden soms als lastig ervaren en in die gevallen zouden de gesprekken zonder hen voorbereid moeten worden. In de laatste FAC van de vorige periode is geconstateerd dat de FAC tevreden is over de voortgang van het bedrijfsverbeterprogramma, maar dat er nog wel een grote opgave ligt rondom de ICT. De FAC heeft in de vorige periode ook gesproken over de P&C-cyclus, maar dat debat is door gebrek aan tijd niet tot een afronding gekomen. De VVD stelt voor om met een aantal leden uit de FAC een voorstel voor te bereiden, dat in een volgende FAC aan de orde gesteld kan worden.

De voorzitter geeft gelegenheid tot het stellen van informatieve vragen aan de heer Janssen. Zijzelf stelt de vraag hoe zijn voorstel zich verhoudt tot het proces dat Provinciale Staten in zijn geheel ingaan ("Sterke Staten doen ertoe"), het overdrachtsdocument en de commissiestructuur, waarover in augustus 2023 een bijeenkomst is gepland.

De heer Adriani denkt dat een onderwerp als ICT als apolitek beschouwd kan worden, maar dat het ook de potentie heeft om tot enorme budgettaire vraagstukken te leiden die eerder in de commissie BEM thuishoren dan hier. Hij vraagt hoe de VVD daarover denkt. Hij weet uit ervaring dat volksvertegenwoordigers zich eindeloos kunnen verliezen in het praten over de P&C-cyclus, programma's en KPI's. Hij roept de FAC daarom op om zich te beperken tot wat echt nuttig en nodig is.

De heer De Jong is het eens met het voorstel van de VVD. Hij pleit ervoor dat er ook een aantal nieuwe Statenleden in die werkgroep zitting nemen. Hij vindt echter ook dat dit voorstel vooruitloopt op wat Provinciale Staten deze zomer gaan doen.

De heer Janssen antwoordt dat het goed is om beide trajecten samen te laten oplopen, hoewel de FAC wel echt een andere commissie is met een andere positie, gezien het voorstel uit de vorige periode. Beide processen kunnen elkaar versterken, maar de timing van de besluitvorming is daarbij wel belangrijk. Spreker is het met de heer Adriani eens en daarom zou hij de discussie over de P&C-cyclus willen beperken tot de vraag welke informatie de FAC nodig heeft om haar werk goed te kunnen doen. Budgetten of overschrijdingen op ICT worden politiek door Provinciale Staten. Wat spreker betreft gaat het meer om het grip houden op processen en controleren of de provincie voldoet aan wet- en regelgeving. ICT werd als een groot risico gezien voor de beheersing van de organisatie.

De voorzitter concludeert dat de VVD voorstelt om een werkgroep in te stellen, bestaande uit leden uit de FAC, die inbreng gaat leveren voor de hele discussie over "Sterke Staten doen ertoe" en het commissiestelsel. De besluitvorming zal plaatsvinden binnen de context van "Sterke Staten doen ertoe". De werkgroep zal het traject afstemmen met de griffie, zodat beide trajecten elkaar niet in de wielen rijden. Zij concludeert dat de commissie instemt met het voorstel om zo'n werkgroep in te stellen. Zij ziet dat de heer Adriani, de heer De Hartog, de heer Kroon, de heer Wolting, mevrouw De Widt zitting willen nemen in de werkgroep.

Mevrouw De Widt stelt voor om de onderwerpen te verdelen, zodat niet iedereen overal bij hoeft te zijn.

De heer Janssen stelt voor samen met de griffie een handige werkwijze te bedenken. Hij neemt die taak op zich.

De voorzitter concludeert dat er een werkgroep wordt geformeerd, dat de heer Janssen de aanpak zal afstemmen met de griffie en dat degenen die zich hebben opgegeven een uitnodiging zullen krijgen. Als er nog anderen zijn die willen deelnemen aan de werkgroep, dan kunnen zij zich melden bij de heer Janssen of de griffie.

Ter bespreking

7. SV Fractieverantwoordingen 2021-2023

De voorzitter vraagt wie het woord wil voeren over dit onderwerp.

De heer Travaille denkt dat wel bekend is dat zijn fractie de afgelopen jaren verzaakt heeft. Hij hecht eraan om te zeggen dat dat niet is zoals het hoort. Inmiddels zijn de stukken tot en met 2023 voor de verantwoording wel ingeleverd.

De voorzitter vindt dat goed om te horen.

De heer Koren mist in het stuk dat het nog een keer terugkomt, omdat er nu stukken missen.

De voorzitter begrijpt dat hij doelt op de stukken van de Partij voor de Dieren. Zij vraagt dat aan de concern controller, de heer Luiks, of dat nodig is.

De heer Luiks antwoordt dat de verantwoording over het afgelopen jaar eind mei 2023 moet zijn ingediend. Hij stelt voor dat de extra verantwoording van de Partij voor de Dieren daarin wordt meegenomen, zodat in één overzicht duidelijk is wat er cumulatief ontvangen en verantwoord is. Omdat hij zich kan voorstellen dat de nieuwe penningmeesters behoefte hebben aan ondersteuning of informatie, stelt hij voor een informatiesessie te organiseren.

De voorzitter weet dat heel veel fracties de stukken niet op tijd hebben aangeleverd en dat geadviseerd wordt om gebruik te maken van een administratie- of accountantskantoor voor het opmaken van de verantwoordingen en te letten op de volledigheid van de aanlevering.

De heer Van den Dikkenberg deelt mee dat de SGP de stukken niet kan indienen, omdat de ondersteuning van de app gestopt is en de fractieverantwoording online nog niet beschikbaar is.

De voorzitter vraagt of dit alleen voor zijn partij geldt.

De heer Van den Dikkenberg weet niet of het probleem bij alle partijen speelt.

De voorzitter hoort van de griffie dat het voor iedereen geldt. Zij vraagt de heer Luiks om een reactie.

De heer Luiks moet het uitzoeken en zal dat samen met de griffie doen.

De voorzitter gaat ervanuit dat alle fracties op de hoogte gehouden worden en te horen krijgen hoe zij de verantwoording kunnen indienen.

De heer Adriani begrijpt dat alle fracties hun eigen administratie verzorgen. Hij vraagt of dat niet beter centraal geregeld kan worden.

De voorzitter antwoordt dat in het advies ook staat dat het de voorkeur heeft om voor één kantoor te kiezen, omdat de afstemming tijdens de controle daardoor gemakkelijker wordt. Wellicht kan in de communicatie meegenomen worden welk kantoor dat zou kunnen zijn en waarom. Zij geeft het woord aan de griffier op dit punt.

Mevrouw Beugelsdijk heeft begrepen dat er in het verleden fracties waren die juist die keuzevrijheid wilden behouden en geen voorstander waren van een verplichte winkelnering. Als de Staten er nu anders over denken, dan kan de griffie dat faciliteren maar niet voorschrijven.

De voorzitter geeft achtereenvolgens het woord aan de heer Van Schie, de heer Van den Dikkenberg, de heer El Hamdaoui en de heer De Jong.

De heer Van Schie deelt mee dat de VVD tot die fracties behoorde, maar dat zij zich nu zal voegen naar de meerderheid.

De heer Van den Dikkenberg deelt mee dat voor de SGP destijds de veel hogere kosten reden waren om geen voorstander te zijn van een centrale regeling. Hij pleit ervoor om ervoor te zorgen dat de app goed werkt, want dan is er maar weinig meerwerk nodig en zou een centralisatie alleen maar bureaucratische rompslomp veroorzaken. Dat is nog steeds het argument van de SGP om niet voor centralisatie te zijn.

De heer El Hamdaoui deelt mee dat GroenLinks het voorstel van de heer Adriani steunt.

De heer De Jong vindt de huidige manier van werken inefficiënt en steunt ook het voorstel van de heer Adriani.

De voorzitter vraagt of het mogelijk is om indicatie van de kosten voor de fracties te geven, als de administratie bij één kantoor ondergebracht zou worden. Dat is niet het geval. De FAC verwacht dan wel een voorstel van de griffie om te kijken of alle partijen daaraan willen deelnemen, want er is in deze commissie wel steun voor het idee om gebruik te gaan maken van één administratiekantoor. Dit punt zal verder worden geleid als hamerstuk.

8. 1e begrotingswijziging 2023 Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Hoenderdos voor een presentatie.

Mevrouw Hoenderdos begint met uitleg over de Randstedelijke Rekenkamer die werkt voor Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland en die is opgericht in 2005. Omdat de rekenkamer voor verschillende provincies werkt, kan zij ook provincievergelijkend onderzoek doen. De rekenkamer doet gemiddeld 4,5 onderzoeken per jaar en van elk onderzoek wordt voor alle vier provincies een eigen rapport gemaakt, waarin vergelijkingen worden gemaakt met de andere drie provincies. Daarnaast doet de rekenkamer ook provinciespecifieke onderzoeken, voor Utrecht bijvoorbeeld naar de Uithoflijn. In het najaar verzamelt de rekenkamer in alle vier provincies bij alle fracties suggesties voor onderzoeken. In de laatste ronde zijn maar liefst vijftig onderwerpen opgehaald. Een strenge selectie is dus onvermijdelijk. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek van de rekenkamer is wederhoor. Daarna worden de conclusies en aanbevelingen geschreven. De bestuurlijke reactie van het college wordt integraal opgenomen in het rapport. Als het nodig is, schrijft de rekenkamer een nawoord. Het feitelijk en bestuurlijk wederhoor nemen dertig werkdagen in beslag. In de Programmaraad zitten twaalf Statenleden. De Randstedelijke Rekenkamer heeft veertien fte. Er zijn in totaal vijf provinciale rekenkamers. De onderzoeken worden op elkaar afgestemd en als het kan, wordt er gezamenlijk onderzoek gedaan. De Programmaraad is voor de Randstedelijke Rekenkamer een belangrijk adviesorgaan. In oktober 2023 zal de nieuwe Programmaraad advies uitbrengen over het programma voor 2024 en verder. In juni 2024 zal de raad over de tweede helft van 2024 adviseren. Van de bij de fracties opgehaalde onderwerpen wordt een groslijst gemaakt voor de Programmaraad, die vervolgens de prioritering aanbrengt. Daarbij wordt gekeken naar financieel belang, maatschappelijk belang en timing. Uiteindelijk beslist de rekenkamer welke onderzoeken gedaan worden en op welke termijn.

De Begroting 2024 ligt nu voor en Provinciale Staten kunnen daarop een zienswijze indienen. Omdat nu niet bekend is welke onderwerpen de rekenkamer in 2024 gaat onderzoeken, is dit een conceptbegroting. Volgens het BBV moeten gemeenschappelijke regelingen hun begrotingen zo vroeg indienen, omdat de provincies moeten weten wat zij aan toe zijn. In deze begroting staan dus alleen cijfers. Het inhoudelijke programma volgt in de begrotingswijziging van december 2023. Beide begrotingswijzigingen worden voorgelegd aan Provinciale Staten voor een zienswijze. Provinciale Staten hebben twaalf weken de tijd om een zienswijze in te dienen.

De voorzitter constateert dat er geen vragen zijn en vraagt mevrouw Hoenderdos om verder te gaan.

Mevrouw Hoenderdos vervolgt haar betoog met de Begroting 2024. De inkomsten zijn de bijdragen van de vier provincies. Bij de oprichting in 2005 is bepaald dat de helft van het budget gelijkelijk wordt verdeeld over de provincies. De andere helft wordt verdeeld naar rato van de omvang van de begrotingen van de provincies. Utrecht en Flevoland dragen minder bij dan Noord-Holland en Zuid-Holland. Een kleine inkomstenbron is rente. Vorig jaar dreigde een boeterente, maar dat kon voorkomen worden in samenwerking met Flevoland.

De heer De Hartog begrijpt dat de provinciale bijdrage omlaaggaat, als de begroting daalt. Hij vraagt of er een vaste begroting is, waarbij de verhouding verandert of dat het budget van de rekenkamer absoluut lager wordt.

Mevrouw Hoenderdos antwoordt dat het mogelijk is dat er na de bijstelling van de NEF-cijfers hele kleine correcties komen in absolute zin. De staf van de rekenkamer is administratief en financieel ondergebracht bij de provincie Flevoland. De bijdragen van de provincies komen aan het begin van het jaar binnen. Om boeterente te voorkomen, heeft de provincie Flevoland vorig jaar de voorschotnota voor de administratie verhoogd, waardoor het saldo bij de bank meteen is gedaald. Spreekster verwacht dit jaar een kleine rente, maar die is nog niet opgenomen in de begroting. De belangrijkste uitgavenpost is personeel (14 fte), maar de rekenkamer heeft ook een redelijk groot budget voor inhuur, dat besteed wordt, als de specifieke deskundigheid bij de rekenkamer ontbreekt.

De heer De Hartog vraagt of de rekenkamer wel de regie houdt over de onderzoeken, waarvoor specialisten worden ingehuurd.

Mevrouw Hoenderdos antwoordt dat specialisten in principe op het kantoor van de rekenkamer werken en ook een geheimhoudingsverklaring tekenen. Heel soms worden er wel onderzoeken in hun geheel uitbesteed. Hoewel de meeste rekenkamers dat doen, vindt spreekster dat minder gelukkig, omdat de rekenkamer daarmee geen kennis opbouwt. De rekenkamer heeft een kantoor in Amsterdam (Sloterdijk) met de bijbehorende kosten.

De voorzitter concludeert dat er geen vragen zijn. Zij vraagt of er behoefte is aan een zienswijze.

De heer De Jong heeft toch nog een paar vragen. In het jaarverslag van de rekenkamer staat dat het onderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen in 2020 niet is gedaan, omdat dat nu via Gedeputeerde Staten loopt. Hij vraagt of rekenkamer daarin nog wel wordt meegenomen en of de rekenkamer daarover een mening heeft. Hij heeft in de stukken gelezen dat bij het ophalen van de onderwerpen slechts 30% van de fracties is bereikt. Hij vraagt waarom niet alle fracties bereikt zijn en hoe dat verbeterd kan worden. Spreker vraagt tot slot of ook medewerkers suggesties kunnen doen en of daaraan behoefte bestaat.

Mevrouw Hoenderdos antwoordt dat de rekenkamer voorheen onderzoek deed naar de opvolging van aanbevelingen van onderzoeken die twee jaar daarvoor waren gedaan, maar dat dat niet de diepgang had die de rekenkamer zelf wenselijk achtte en dat het niet relevant was voor voor alle onderzoeken. Een andere belangrijke reden om ermee te stoppen is de nieuwe Wet versterking decentrale rekenkamer. In de Tweede Kamer is een motie aangenomen die behelst dat de colleges van B&W en Gedeputeerde Staten moeten rapporteren over wat er met aanbevelingen van rekenkamers gebeurt. Als Provinciale Staten zouden vinden dat de rapportage onvoldoende is, dan kunnen zij zich wenden tot de rekenkamer.

De heer De Jong concludeert dat er dus geen communicatie is over de opvolging van aanbevelingen.

Mevrouw Hoenderdos antwoordt dat er geen communicatie is per onderwerp of onderzoek.

Gedeputeerde Strijk deelt mee dat het college bij de begroting en bij de jaarstukken rapporteert aan Provinciale Staten over de voortgang van acties onder de titel Actiemanagement. Daarin worden alle aanbevelingen op hoofdlijnen bijgehouden. De FAC kan daarover vragen stellen, maar dan wel weer met een doorwijzing naar de vakinhoudelijke commissie.

De voorzitter vraagt of de vraag van de heer De Jong daarmee beantwoord is.

De heer De Jong vindt het interessant dat niet wordt gecheckt of het college wel dezelfde interpretatie heeft van een aanbeveling als de rekenkamer.

Mevrouw Hoenderdos heeft de voortgangsrapportage van alle uitstaande aanbevelingen voor de laatste FAC voor de verkiezingen toegestuurd gekregen. Er was voor de rekenkamer geen aanleiding om daarop te reageren. In die zin is er dus wel communicatie. Waarom er geen 100% respons wordt bereikt bij het ophalen van onderwerpen? Spreekster denkt dat drukke agenda's daarbij een rol spelen. Het rondje duurt ongeveer vier maanden. Zij vraagt mevrouw Teernstra, projectleider bij de Randstedelijke Rekenkamer, om de derde vraag te beantwoorden.

Mevrouw Teernstra legt uit dat de projectleiders een eigen provincie onder hun hoede hebben. Zij kijken per provincie naar wat er leeft, zij volgen commissievergaderingen en leggen contact met Statenleden. Ook langs die weg kunnen er onderwerpen op de grolijst terechtkomen.

De voorzitter vraagt of het nog nodig is om dit onderwerp opnieuw te agenderen voor de FAC van 14 juni 2023 of dat Statenleden nu al afzien van het indienen van een zienswijze.

De heer Adriani bedankt voor de presentatie. Hij heeft ergens gelezen dat de Staten het afzien van een zienswijze aan het college gemandateerd hebben, als een conceptbegroting past binnen de kaders. Deze begroting valt volgens hem binnen kaders. Daarom vraagt hij of het klopt wat hij gelezen heeft en waarom dan toch deze vraag wordt gesteld.

Gedeputeerde Strijk denkt dat dat inderdaad dat dit voor de meeste gemeenschappelijke regelingen geldt, maar dat de relatie tussen de Staten en Randstedelijke Rekenkamer van een andere orde is dan bijvoorbeeld die met de RUD. Provinciale Staten zijn in dit geval de opdrachtgever. Hij denkt dat de begroting daarom expliciet voorligt.

De voorzitter concludeert dat de FAC besluit geen zienswijze in te dienen en het onderwerp niet opnieuw te agenderen voor de FAC van 16 juni 2023. Zij bedankt tot slot mevrouw Hoenderdos voor haar presentatie.

Voorbespreking Jaarrekeningcontrole 2022 Aangepast budget – zonder de accountant

De voorzitter geeft het woord aan de heer Adriani om een toelichting te geven op zijn verzoek eerder vandaag om dit agendapunt voor te bespreken zonder de accountant.

De heer Adriani heeft de ervaring in het openbaar bestuur dat de accountant ieder jaar met een meerwerknota komt, terwijl dat lang niet altijd nodig is. Hij heeft voorafgaand aan deze commissievergadering gevraagd om een duiding van de concern controller van de argumenten van de accountant. In het antwoord staat dat het meerwerk stevig is. Die indruk heeft spreker zelf ook, maar hij vraagt zich af of het logisch is dat bij een soort aangenomen werk ieder uur op de factuur komt of dat een deel behoort tot het risico van de opdrachtnemer, omdat diens inschattingen niet uitkomen.

Dat het aantal SiSa-regelingen toeneemt is een autonome ontwikkeling, die vanzelfsprekend meer controlewerk met zich meebrengt, maar als een kantoor ervoor kiest om meer senioradviseurs in te zetten, is dat wat spreker betreft een bedrijfskeuze. Hij wil graag een reactie van de concern controller horen, maar ook met de commissie bespreken hoe zij hierop gaat reageren, ook in de wetenschap dat het totale aantal uren nu boven de bandbreedte van 2021 uitkomt, terwijl de processen en de ICT-procedures op orde zijn en het aantal uren juist omlaag zou moeten gaan. Dit wil hij voorafgaand aan de behandeling in aanwezigheid van de accountant bespreken.

De voorzitter geeft eerst het woord aan de concern controller en daarna aan de gedeputeerde. Daarna kan de commissie van gedachten wisselen.

De heer Luiks antwoordt dat in het lopende contract met de accountant een vast bedrag is afgesproken, maar ook dat de tarieven niet mogen stijgen. In het contract is de accountant uitgegaan van een bepaald niveau van interne controle en van tijdige aanlevering van stukken. Dat blijkt in de praktijk lastig te zijn en dat verklaart waarom de accountant in het najaar een budgetbrief heeft gestuurd met de aankondiging, dat het aantal uren in de praktijk hoger is dan afgesproken. Daar is nu een extra brief overheen gekomen met een toelichting op het moeilijke proces om nu tot een jaarrekening te komen. De Staten worden daarover binnenkort uitgebreid geïnformeerd in het accountantsverslag. De accountant moet meer werk verrichten en heeft nu al aangekondigd dat dat meer geld gaat kosten.

De voorzitter concludeert dat het feit dat de interne controle niet is, zoals de accountant heeft verwacht, en dat de stukken niet altijd op tijd worden aangeleverd, deels heeft geleid tot deze verhoging van de kosten. Zij vraagt de gedeputeerde om daarop in te gaan en op de vragen die de heer Adriani heeft gesteld.

Gedeputeerde Strijk is blij met de kritische houding van de Staten en de vragen van de heer Adriani. In de brief van de accountant wordt duidelijk dat het soms te maken heeft met extra controleverklaringen en extra controles omdat een aantal systemen gedurende het jaar zijn geïmplementeerd en de conversie gecontroleerd moet worden. Dus structurele verbeteringen leiden op de korte termijn tot extra werk. Feit is echter dat er ook een groot personeelsverloop is binnen de provinciale organisatie en daardoor zijn sommige ontwikkelingen minder ver dan gehoopt. En dat heeft zeker tot meerwerk bij de accountant geleid.

De voorzitter denkt dat dit een goed moment is om een ander punt naar voren te brengen. Het is ook belangrijk om te weten dat het contract met deze accountant afloopt en dat Provinciale Staten nog twee keer één jaar kunnen en eigenlijk ook moeten verlengen, omdat er voor een nieuw contract een tijdrovende Europese aanbesteding nodig is. De griffie wil graag dat de FAC voor de voorbereiding van de aanbesteding een werkgroep formeert. Voor de verlenging van twee maal één jaar zal een Statenvoorstel worden voorbereid. De voorzitter vraagt of de FAC zich hierin kan vinden. Zij geeft eerst het woord aan de heer Adriani voor een reactie op wat is gezegd en daarna mogen andere Statenleden reageren.

De heer Adriani bedankt de gedeputeerde voor zijn eerlijke antwoord en hij vindt ook dat echt meerwerk betaald moet worden. Hij heeft nog geen antwoord gekregen over zijn vraag over de inzet van meer senioradviseurs. Hij weet dat er niet veel accountantskantoren zijn die graag in het openbaar bestuur controles doen, maar hij vindt dat Provinciale Staten juist daarom kritisch moeten zijn op dit soort meerwerkrekeningen. Hij weet dat een Europese aanbesteding lang duurt, maar hij denkt dat dat in negen maanden te doen is, dus een verlenging van twee keer een jaar begrijpt hij niet helemaal.

Mevrouw De Widt wil graag expliciet van de concern controller horen dat de rekening voor het meerwerk gerechtvaardigd is. Zij herinnert zich hoe ingewikkeld het de afgelopen vier jaar is geweest en hoeveel extra geld er uitgegeven is om de zaak op orde te krijgen. Zij begrijpt dat er verklaringen zijn waarom dat nog steeds niet helemaal gelukt is, maar wat haar betreft moet daar wel een einde aan komen. Zij pleit ervoor om wel twee keer een jaar te verlengen, omdat de overgang naar een nieuwe accountant een tijdrovend proces is.

De voorzitter vraagt de concern controller om in te gaan op deze vragen.

De heer Luiks beaamt dat het inzetten van andere disciplines inderdaad een keuze is van de accountant. Hij denkt dat dit ook een manier is om te laten weten dat er meer ingewikkelde kwesties waren dan verwacht. Over de vraag of de rekening gerechtvaardigd is, kan hij niet echt een oordeel vellen. Hij is persoonlijk wel echt blij met deze accountant, omdat de samenwerking heel goed is.

De voorzitter vraagt of de concern controller of de gedeputeerde nog iets kunnen zeggen over de verlenging van tweemaal een jaar en of dat proces misschien sneller zou kunnen.

De heer Luiks denkt dat negen maanden reëel is. Het is aan Provinciale Staten om te kiezen voor één of twee keer een jaar verlengen. Het moet ook passen in de agenda's van Provinciale Staten, want er zijn zeker een paar Statenleden nodig om de aanbesteding tot een goed einde te brengen. Het lijkt hem wel verstandig om duidelijk te zijn en nu te besluiten voor één of twee jaar.

De heer De Hartog kan zich vinden in wat de heer Adriani zegt. Dit geeft hem het gevoel dat er een afspraak is gemaakt, maar dat de accountant gewoon met een hogere rekening komt. Het zou wat hem betreft beter zijn om vooraf een bepaald bedrag af te spreken voor meerwerk dat te voorzien is. Het zou goed zijn om er meer grip op te krijgen en een idee te hebben van de extra kosten, als er meerwerk is in deze categorie, zodat daarop gebudgetteerd kan worden. Hij vraagt of zoiets mogelijk is.

De voorzitter legt die vraag voor aan de concern controller en de gedeputeerde, maar zij denkt dat die ook met de accountant besproken kan worden.

De heer Luijs antwoordt dat het de Staten vrij staat om aanvullende afspraken met de accountant te maken. Hij zou er de voorkeur aan geven om wat smartere afspraken te maken over niet voorspelbare, maar onvermijdelijke dingen. Als Provinciale Staten instemmen met verlenging, dan moet daaraan invulling gegeven worden. In de kadernota staat een voorstel om het budget te verhogen in de aanloop naar de nieuwe afspraken. Hij beaamt dat het bedrag dat de accountant afgelopen jaar in rekening heeft gebracht, hoger is dan voorzien.

Gedeputeerde Strijk denkt dat het goed is dat Provinciale Staten dit gesprek voeren. Provinciale Staten zijn de opdrachtgever en zij moeten zich dus ook realiseren wat een extra opdracht kost en wat de informatiewaarde ervan is.

De voorzitter geeft tot slot het woord aan de heer De Hartog en zal daarna de reactie van de VVD voorlezen die via de chat is binnengekomen.

De heer De Hartog ziet het meerwerk dat de provincie de afgelopen tijd heeft moeten betalen ook als een investering in de samenwerking tussen de provincie en de accountant. Hij zou het jammer vinden, als die investering nu al weggegooid zou worden door het contract vroegtijdig te beëindigen. Hij is daarom voorstander van verlenging.

De voorzitter leest de reactie van de heer Gilissen van de VVD voor. Hij kan zich aansluiten bij de bijdrage van mevrouw De Widt (D66). De overgang onder hoge druk naar een nieuwe accountant vraagt veel van de organisatie. Hij pleit ervoor snel met de voorbereidingen voor een aanbesteding van start te gaan.

De heer Koren denkt dat het gepaster is om een dergelijk precair onderwerp niet met zo veel mensen te bespreken met de accountant, maar met een kleine afvaardiging. Daarom stelt hij voor om een kleine werkgroep in te stellen. Hij is het met de PvdA eens dat er zeker ook dingen in zitten, waarover terecht vragen gesteld worden. In de richting van D66 zegt hij dat het een illusie is te denken dat er nooit meer een discussie komt over meerwerk. Hij is het met de concern controller eens dat het in goede banen moet worden geleid en dat het bij een volgende accountant beter moet.

De voorzitter antwoordt daarop dat wel op de agenda staat dat dit in aanwezigheid van de accountant besproken wordt. Het gevoelige gedeelte heeft de FAC nu even zonder de accountant besproken. Het is niet de bedoeling dat dit als hamerstuk geagendeerd wordt, maar wel dat er nu in alle openheid over gesproken wordt met de accountant. Het is wel de bedoeling dat er een werkgroep wordt geformeerd voor de aanbesteding. Als Provinciale Staten de kadernota gaan vaststellen, is het budget voor de accountant wel weer verhoogd. Een vraag is misschien nog wel of dit verhoogde budget ook alle meerkosten gaat dekken. Zij ziet toch weer een paar reacties.

De heer Koren vraagt zich af of het echt de bedoeling is dat de hele commissie dadelijk met de accountant gaat onderhandelen en of er dan al consensus is in de FAC.

De voorzitter denkt dat de FAC nu zonder de accountant moet bespreken of zij al dan niet bereid is de meerkosten te betalen.

De heer Koren zegt niet dat het CDA de meerkosten niet wil betalen, maar alleen dat dit niet aan de orde is gekomen in de discussie tot nu toe. Hij zou een verdiepingsslag willen maken en zijn vraag is of dat nu moet gebeuren in de FAC.

De voorzitter denkt dat de accountant vooral een toelichting zal geven op de meerkosten, zodat de Staten beter voorbereid zijn voor besluiten over de verhoging van het budget.

De heer Van den Dikkenberg herkent deze discussie van de Uithoflijn. De Staten hebben toen eerst de antwoorden van de accountant op vragen van de fracties afgewacht en na een schorsing besloten om te betalen, omdat het werk verzet was. Hij zou het vandaag ook zo willen doen en, als er na de beantwoording door de accountant bij iemand enig gevoelens van onbehagen is, te schorsen en eventueel te besluiten dat een afvaardiging de problemen nog een keer met de accountant gaat bespreken.

De voorzitter vindt dit een uitstekend procesvoorstel.

De heer Berlijn merkt op dat de commissie dan niet al te lang moet schorsen, want dat kost geld.

De voorzitter vraagt of de heer Koren kan leven met dit procesvoorstel van de heer Van den Dikkenberg.

De heer Koren vindt het een prima voorstel.

De heer Adriani vindt het voor nu een prima voorstel, maar hij is het met de heer Koren eens dat het ook voor de toekomst goed ingericht moet worden. Voor de toekomst geeft hij de suggestie mee dat de voorzitter met de concern controller en misschien geflankeerd door twee commissieleden dit gesprek voorafgaand aan de FAC voert met de accountant, zodat beide partijen het gevoel hebben dat het voorstel fair en goed getoetst is.

De heer Wolting vindt dat het meerwerk in de toekomst in het contract beter moet worden vastgelegd, omdat het voor de Staten heel moeilijk is om daarvan een inschatting te maken. Het contract is afgesloten voor een aantal jaren met de optie voor verlenging. Die optie wordt een keuze, als de samenwerking bevalt. Als deze accountant goed bevalt, en dat doet hij, dan is het logisch dat gekozen wordt voor een verlenging van twee jaar. Wat spreker betreft wordt het contract voortgezet.

De voorzitter leest wederom de reactie van de VVD voor. De VVD steunt het procesvoorstel voor nu en steunt ook de inbreng van het CDA en de PvdA om dit voor het vervolg ook vaker met de accountant te bespreken.

De heer De Jong verklaart dat ook Volt het voorstel voor de toekomst steunt, maar hij zou nog wel wat dieper willen ingaan op de details. Hij heeft wel wat moeite met de aanpak van vandaag, maar voor deze keer gaat hij erin mee. Hij zou liever hebben gehad dat er in het contract een kader was afgesproken van wanneer meerwerk wel en niet acceptabel is, zodat daaraan getoetst kan worden en niet aan incidenten. De heer Luiks heeft aangevoerd dat de accountant mogelijk de complexiteit van de taken heeft onderschat en daarom niet de 'junioren' maar de 'senioren' heeft moeten inschakelen. Spreker is dan wel benieuwd hoe de provincie risico's alloceren en hoe die contractueel geborgd zijn. Hij vindt dit de verantwoordelijkheid van een aanbieder en niet van een opdrachtgever. Hij zou hierop graag een reactie krijgen.

De voorzitter denkt dat deze vragen prima met de accountant besproken kunnen worden.

De heer Luiks kan zich voorstellen dat de Staten aangeven dat zij afspraken willen maken over meerwerk of dat zij vooraf willen weten dat er meerwerk aankomt, als besloten wordt tot verlenging. In het nieuwe contract met een nieuwe accountant kunnen de Staten daarin zelfs nog wat stilliger zijn. De onderhandeling met de accountant moet samen met een afvaardiging uit de FAC vormgegeven worden. Hij is het eens met de voorzitter dat dit een goede vraag is om met de accountant te bespreken.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen meer zijn. Zij schorst de vergadering voor enkele minuten.

Schorsing

9. Jaarrekeningcontrole 2022 Aangepast budget - in aanwezigheid van de accountant

De voorzitter heropent de vergadering. Zij heet de accountant, mevrouw Koedijk, welkom. Er is een aantal schriftelijke vragen gesteld door de PvdA. Die zijn vooraf beantwoord. En de FAC heeft dit agendapunt vooraf besproken. Zij geeft het woord aan de accountant om haar memo toe te lichten.

Mevrouw Koedijk stelt zichzelf voor. Zij is de eindverantwoordelijke accountant voor de provincie Utrecht. Provinciale Staten zijn de opdrachtgever en hebben van haar een memo ontvangen over de extra werkzaamheden die PwC heeft moeten verrichten. Zij schetst de geschiedenis. In 2020 heeft PwC de controle overgenomen van de vorige accountant en in dat jaar zowel 2018 als 2019 gecontroleerd. Voor 2020 is heel specifiek met de FAC over het budget gesproken, waarbij rekening is gehouden met een aantal variabelen. Het was de bedoeling het budget te laten dalen naarmate de financiële procedures zouden verbeteren. Datzelfde is voor 2022 gedaan. Spreekster hoopt dat de nieuwe Statenleden daarvan kennis hebben genomen. In die variabelen zitten elementen die naar verwachting beter zullen gaan, elementen die nog extra werkzaamheden vereisen en onvoorziene zaken. In september 2022 heeft PwC in de FAC gezegd een ambitieus budget te willen neerzetten als uitdaging voor zichzelf en om de provincie het profijt van alle investeringen te gunnen. Spreekster constateert dat het helaas niet gelukt is. In eerdergenoemde memo is daarop een toelichting gegeven. De belangrijkste oorzaken zijn de migratie van het salarissysteem en het stijgende aantal SiSa-regelingen. Die betekenden zowel voor de organisatie als voor de accountant extra werkzaamheden. Ook de complexiteit is anders dan voorzien, bijvoorbeeld door de splitsing van de grondexploitaties. Dat is een begrijpelijke keuze van Gedeputeerde Staten, maar deze materie moest wel extra gecontroleerd worden en gezien de complexiteit moesten daarop zwaardere mensen worden ingezet. Dat geldt ook voor de SiSa-regelingen, want die worden ook steeds ingewikkelder. Het lastigste om in te schatten was echter het aantal extra uren dat nodig was, omdat de oplevering vanuit de organisatie nog niet voldoende was, onder andere veroorzaakt door het vertrek van een aantal

belangrijke financieel strategische mensen en ook een aantal mensen in de lijn. Aanvankelijk leek dat geen invloed te hebben, maar aan het eind van de controle bleek dat toch kennis verloren was gegaan en dat de controle meer tijd kostte, doordat de benodigde informatie vanuit het primaire proces verzameld moet worden. Al met al heeft dat gevolgen voor de doorlooptijd, maar ook voor inzet van het personeel van de accountant, waardoor de inschatting nog hoger zal uitkomen dan in het memo staat.

De voorzitter geeft gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Adriani deelt mee dat de FAC voorafgaand aan dit moment heeft besproken dat de commissieleden het ongemakkelijk vinden om in zo'n grote groep over dit onderwerp te spreken en dat de FAC daarom overweegt om dat in de toekomst anders te gaan doen. Hij vindt dat mevrouw Koedijk op zich een goede verklaring heeft gegeven voor het meerwerk en het aantal uren dat daarmee gemoeid is. PwC heeft alle ruimte binnen de bandbreedte opgemaakt, terwijl wat spreker betreft een bandbreedte ook bedoeld is om tegenvallers op te vangen. Hij vraagt waarom PwC de volledige bandbreedte heeft moeten benutten, hoe reëel het is dat elementen die deels te maken hebben met de bedrijfsvoering en het bedrijfsrisico van de accountant als meerwerk worden opgevoerd en hoe Provinciale Staten grip kunnen krijgen op dit soort bewegingen.

Mevrouw Koedijk voelt dat ongemak ook. PwC heeft in september 2022 toestemming gekregen van de FAC om de toen afgesproken bandbreedte volledig te benutten. Die bandbreedte was gebaseerd op een inschatting van de kwaliteit van de administratie, het aantal keren dat mevrouw Koedijk met de FAC zou moeten overleggen, de significante risico's en dat soort zaken. Het maximumbedrag dat in september 2022 is afgesproken, zal overschreden worden. In maart 2023 is een nieuwe inschatting gemaakt, maar ook die zal worden overschreden. De eerste bandbreedte is met de FAC afgestemd in september 2022 en de tweede bandbreedte staat in de voorliggende brief. Spreekster geeft aan dat die ook overschreden zal worden, doordat voor het proces van opleveren en vraag en antwoord meer uren nodig zijn dan ingeschat.

De voorzitter stelt, om het ongemak in deze vergadering wat te verminderen, voor om het debat algemeen te houden en om een aparte, besloten vergadering te beleggen met een deel van de FAC, als er behoefte zou zijn aan meer details.

Mevrouw Koedijk gaat ten tweede in op het percentage van de inzet van de functies. Zij heeft geprobeerd uit te leggen dat dat te maken heeft met keuze die de provincie heeft gemaakt, nadat de inschatting was gemaakt. Het was dus een gevolg van de complexiteit die het gevolg was van specifieke keuzes.

De heer Koren sluit zich aan bij de inbreng van de PvdA. Hij vraagt of al die kosten voor rekening van de provincie moeten komen of dat de accountant nog kans ziet om de provincie iets tegemoet te komen.

Mevrouw Koedijk antwoordt dat PwC natuurlijk heeft geanalyseerd wat aan de provincie wordt toegerekend, maar zij heeft niet in de brief gezet wat PwC aan zichzelf toerekent.

De heer Koren hoeft dat ook niet te weten. De vraag is echter of de FAC het eens is met wat PwC de provincie toerekent en of daarin ergens nog ruimte zit om tot elkaar te komen.

De voorzitter geeft mevrouw Koedijk de gelegenheid om daarop te antwoorden, voor zover zij dat wil.

Mevrouw Koedijk antwoordt dat het gaat over werkzaamheden die PwC verricht voor de provincie Utrecht. Dat doet de accountant met plezier en hart voor de zaak en de kwaliteit van de audit. Daar vindt PwC dat deze kosten voor de provincie zijn. De andere vraag is meer voor een bespreking in een kleiner comité.

De heer De Hartog hoort haar spreken over twee bandbreedtes. Het voelt voor hem als een reactief proces. Het wordt keer op keer ingeschat, maar blijkt steeds meer te worden. Hij zou dat willen voorkomen. Hij vraagt of mevrouw Koedijk daarover ideeën heeft en of daarover is nagedacht.

Mevrouw Koedijk antwoordt dat de bandbreedte bedoeld is om dat voor te zijn. Zij had ook met de voorzitter van de vorige FAC daarover periodiek overleg. Door de verkiezingen is dat dit jaar wat lastiger geweest. Een dergelijk periodiek overleg zou ook een overleg in klein comité kunnen zijn, waarin gedurende het proces het budget wordt bijgehouden. Zij is daar een groot voorstander van.

De heer Van den Dikkenberg ziet het aantal SiSa-regelingen stijgen, maar hij ziet ook het aantal opgevoerde uren per SiSa-regeling stijgen. Hij vraagt om nadere uitleg daarover. Hij hoort mevrouw Koedijk zeggen dat er veel tijd gaat zitten in vragen en antwoorden en het feit dat de informatie van diep moet komen. Bij de opdrachtverlening voor dit jaar is wel degelijk de vraag aan de orde geweest of de bandbreedte voldoende zou zijn. Hij denkt dat hij namens de FAC kan zeggen dat de FAC tevreden is over de verslagen. Hij is echter minder tevreden over het feit dat geen enkele ingeschatte bandbreedte voldoende is gebleken. Hij vraagt mevrouw Koedijk om daarop te reflecteren.

Mevrouw Koedijk antwoordt dat er standaard een vast bedrag in rekening wordt gebracht voor een extra SiSa en dat de extra uren te maken hebben met de complexiteit en de kwaliteit van de oplevering door de provincie. Zij herinnert zich de discussie uit september 2022 en ook dat de concern controller destijds heeft gevraagd of de bandbreedte niet te krap was. De accountant dacht toen dat het moest kunnen, maar daarbij was echter geen rekening gehouden met het personeelsverloop bij de provincie.

De voorzitter vraagt de concern controller of het waar is dat de bandbreedte eigenlijk steeds te krap is en waarom.

De heer Luiks beaamt dat deze constatering klopt. Hij vindt het mooi dat de accountant zichzelf een ambitieuze doelstelling oplegt, maar als steeds blijkt dat die niet haalbaar is, dan moet er wellicht voor komend jaar een wat bredere bandbreedte afgesproken worden. Hij verwacht dat dat beter werkt.

Mevrouw De Widt is verbaasd over het feit dat de kosten voor de extra controle voor grondexploitatie Hart van de Heuvelrug hier terugkomen. Zij vraagt waarom die niet ten laste worden gebracht van dat project.

Mevrouw Koedijk antwoordt dat de lasten in de jaarrekening van de provincie komen, omdat de accountant kijkt of de waardering in de jaarrekening van de provincie goed is. Het is een kwestie van vestzak-broekzak, want het project is onderdeel van de jaarrekening van de provincie.

De heer Koren hoort de concern controller zeggen dat het probleem is opgelost, als een grotere bandbreedte wordt afgesproken. Hij zou liever antwoord krijgen op de vraag hoe de accountant binnen de bestaande bandbreedte kan blijven.

De voorzitter vraagt aan de concern controller of het mogelijk is om binnen de bestaande bandbreedte te blijven bij de huidige manier van werken.

De heer Luiks antwoordt dat het vooral aan de accountant is om in te schatten hoeveel uren er nodig zijn en een voorstel te doen aan de FAC. Het besluit is aan de FAC. Hij verwacht dat er dit jaar ook ontwikkelingen zullen zijn die leiden tot extra werk, zoals de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

De voorzitter vraagt aan mevrouw Koedijk of het mogelijk is om binnen een wat nauwere bandbreedte te blijven. Zij geeft echter eerst nog het woord aan de FAC, want er blijken nog vragen te zijn op dit punt.

De heer De Hartog vindt het goed dat de accountant ambitieus wil zijn, maar hij vindt realisme belangrijker dan ambitie. Wat hem betreft hoeft er niet per se een bandbreedte afgesproken te worden. Hij zou het al fijn vinden te horen hoeveel uren de accountant denkt te moeten besteden per SiSa-regeling. Hij zou het fijn vinden als de accountant dit in het aanbod zou kunnen meenemen.

Mevrouw Matser hoort mevrouw Koedijk zeggen dat zij verwacht dat de bandbreedte in september opnieuw verhoogd moet worden. Zij vraagt waarom die extra kosten niet nu ingeschat en meegenomen kunnen worden.

Mevrouw Koedijk antwoordt dat er in september 2022 een bandbreedte is afgesproken, dat zij in maart 2023 een brief heeft gestuurd, waarin de bandbreedte verhoogd wordt, maar die bandbreedte wordt nu al overschreden. In september 2023 wordt weer een nieuw budgetvoorstel gedaan. Zij hoort de FAC duidelijk zeggen dat het een realistische bandbreedte moet zijn. Zij zal zeker met een realistische inschatting komen en zij zal zeker daarover overleggen met de concern controller. Zij hoort ook de oproep om wat vaste blokken voor de SiSa voor te stellen, zodat de PM-posten wat duidelijker zijn, mochten die zich voordoen. Ook daarin kan zij meegaan.

De voorzitter geeft gelegenheid tot het stellen van vragen over andere onderwerpen.

Mevrouw De Widt hoort bij de verklaringen zaken als personeelwisselingen en instabiliteit. Zij vraagt agrarisch agrarisch natuurbeheer de gedeputeerde of die problemen nog steeds een rol spelen of dat de FAC kan verwachten dat de situatie nu stabiel wordt.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat de situatie helaas nog niet optimaal is. In de vorige vergadering heeft hij de organisatie een 7 gegeven, terwijl hij vindt dat het een 8 moet zijn. Dit is geen oordeel over de betrokken werknemers, maar op dit moment moeten nog veel mensen ingehuurd worden. Dat brengt kennisverlies met zich mee. Dat wordt mede veroorzaakt door de situatie op de arbeidsmarkt. In de recente brief van Gedeputeerde Staten aan de Staten wordt ook de vraag aan de orde gesteld of de provincie wel voldoende te bieden heeft om concurrerend te zijn op de arbeidsmarkt, want het is zeker de wens om een stabiel team op te bouwen.

De heer Adriani denkt dat het goed is om het voorstel van de heer Koren te volgen en in een kleiner comité dieper in te gaan op de materie. Hij heeft wel een beetje de indruk dat de bovenkant van de bandbreedte nu de norm is. Hij zou

daarom wat meer zicht willen krijgen op wat mogelijk is en opgelost kan worden binnen die bandbreedte, die in principe bedoeld is om ook risico's af te dekken. Hij wil van het automatisme af dat de bandbreedte altijd de norm is.

Mevrouw Koedijk begrijpt de opmerking van de heer Adriani, maar zij zegt met klem dat dat niet het doel van de accountant is en ook nooit is geweest.

De heer De Jong is benieuwd welke mogelijke de accountant zelf ziet om dit soort overschrijdingen te voorkomen, want uiteindelijk heeft iedereen belang bij een goed bestuur en een goede manier van omgaan met belastinggeld. Hij vindt dat Provinciale Staten, het bestuur en de accountant aan de burger verplicht zijn kijken hoe zij overschrijdingen kunnen voorkomen.

Mevrouw Koedijk is graag bereid om daaraan mee te werken.

De voorzitter concludeert dat er grote waardering is voor het werk van de accountant en dat de FAC zich realiseert dat het na jaren van instabiliteit moeilijk is om de bandbreedte goed in te schatten. Omdat het contract afloopt en er tweemaal een jaar verlenging gegeven kan worden, is de wens uitgesproken om een werkgroep te formeren om mee te denken over de aanbesteding. De voorzitter heeft vandaag gehoord dat de FAC behoefte heeft aan een klein comité om dieper in te gaan op onderwerpen als de bandbreedte, meerkosten en dergelijke. Zij stelt voor om uit de FAC een paar mensen te vragen om deel te nemen aan de werkgroep die de aanbesteding vormgeeft en diezelfde mensen te vragen om voorafgaand daaraan met elkaar na te denken over de bandbreedte, de meerkosten en hoe de FAC daarmee in de toekomst wil omgaan. Met andere woorden; zij stelt voor om daarvoor één werkgroep in het leven te roepen. Aldus wordt besloten. Zij vraagt vervolgens wie daarin zitting willen nemen. Dat zijn de heer De Hartog, de heer Koren, de heer Nagtegaal, de heer Van den Dikkenberg. Als er nog andere leden van de FAC willen aansluiten, dan kunnen zij zich melden bij de griffie. Zij bedankt de accountant voor haar aanwezigheid en haar uitleg en zij spreekt de hoop uit dat de FAC en de accountant op een constructieve manier verder kunnen gaan. Zij wenst de leden van de werkgroep veel succes.

De heer Adriani hoort de voorzitter zeggen dat eventuele gegadigde voor de werkgroep zich kunnen melden, maar hij zou willen voorkomen dat dit weer een grote groep wordt. Hij stelt voor het kleine comité bedoeld om periodiek met de accountant te overleggen, te beperken tot de voorzitter en maximaal twee commissieleden.

De voorzitter begrijpt dat hij het periodieke gesprek met de accountant bedoelt. Zij stelt voor om uit de vier genoemde namen twee personen te kiezen die periodiek met de accountant overleggen over eventuele overschrijdingen en dergelijke.

De heer De Hartog vindt het vooral belangrijk dat de belangen van de provincie goed vertegenwoordigd worden en daarom zou hij het fijn vinden om eerst onderling met de vier genoemde personen te overleggen en dan een afvaardiging te kiezen.

De voorzitter neemt zijn voorstel over. De vier leden die zich hebben opgegeven voor de werkgroep, worden bijeengeroepen door de griffie.

De heer Koren vraagt of het voorliggende stuk nu doorgaat naar Provinciale Staten ter besluitvorming.

De voorzitter antwoordt dat dit stuk niet naar Provinciale Staten gaat en dat de werkgroep nu verdergaat met de voorbereiding van de aanbesteding en een voorstel voor de verlenging van het huidige contract.

10. Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering van de FAC om 11.30 uur. De volgende FAC vindt plaats op 14 juni 2023.